

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

PRŮVODCE STUDIEM

1BP323

HOSPODAŘENÍ KOMERČNÍ POJIŠŤOVNY

Hlavní vyučující

prof. Ing. Eva Ducháčková, CSc.

katedra bankovníctví a pojišťovnictví, Fakulta Financí a účetnictví, Vysoká škola ekonomická v Praze,
kancelář NB 154, tel. 224 095 161, e:mail: eval.duchackova@vse.cz, konzultační hodiny viz InSIS

1. Zaměření předmětu

Cílem výkladu je seznámit posluchače se specifiky činnosti komerční pojišťovny jako finanční instituce. Pro činnost komerční pojišťovny je charakteristická návaznost na rizika. Na jedné pojišťovna provozuje produkty kryjící rizika, na straně druhé sama je vystavena rizikům. Posluchač při práci na kurzu zohledňuje oba tyto pohledy a seznamuje se s postupy řešení. Výklad je zaměřen zejména na pojistně technickou činnost pojišťovny, ovšem student se seznámí i s ostatními stránkami fungování komerční pojišťovny.

2. Výsledky učení

Po úspěšném absolvování budou studenti schopni:

- využít informací o legislativní úpravě činnosti komerční pojišťovny;
- vyhodnotit informace o státním dohledu nad pojišťovnami pro činnost pojišťovny;
- porozumět obsahu jednotlivých částí činnosti pojišťovny (obchodní činnost, provozní činnost, pojistně technická činnost, likvidační činnost);
- ohodnotit pojistné podmínky vybraných pojistných produktů;
- porozumět významu a roli technických rezerv a zajištění v činnosti pojišťovny;
- porozumět přístupům ke sledování solventnosti pojišťovny;
- ohodnotit výsledek výpočtu solventnosti;
- používat ukazatele pro hodnocení pojišťovny.

PRŮVODCE STUDIEM

1. Obsah a organizace předmětu a studia

1. Komerční pojišťovna

Cíl

Seznámit posluchače se specifika komerční pojišťovny jako finanční instituce, s podobami komerčních pojišťoven, s vývojem ve struktuře komerčních pojišťoven.

Výsledek učení

- Schopnost porozumět specifickému zaměření činnosti komerčních pojišťoven.
- Schopnost porozumět novým trendům v podobě komerčních pojišťoven.

Obsah

Úvodní informace k předmětu.

Vymezení pojmu pojištění, pojistné produkty, životní a neživotní pojišťovny, vzájemné pojišťovny, peer-to-peer pojišťovny.

Zdroje ke studiu

Ducháčková (2015): Pojištění a pojišťovnictví. Kapitola 4. a kap. 12.2.

Způsob ověření znalostí studentem

Otázky zpřístupněné studentům v InSIS.

2. Podmínky pro fungování komerčních pojišťoven

Cíl

Vysvětlit posluchačům obecné faktory ovlivňující činnost komerčních pojišťoven, včetně základního seznámení s legislativními podmínkami.

Výsledek učení

- Schopnost porozumět vlivům působícím na oblast pojišťovnictví.
- Schopnost orientovat se v právním prostředí pro komerční pojišťovny.

Obsah

Legislativní rámec pro podnikání v pojišťovnictví, podmínky pro vznik pojišťovny na českém pojistném trhu, struktura pojistných produktů na základě Zákona o pojišťovnictví

Zdroje ke studiu

Vávrová (2014): Finanční řízení pojišťoven. Kapitola 1.

Způsob ověření znalostí studentem

Otázky zpřístupněné studentům v InSIS.

3. Vazby pojišťoven na ostatní subjekty fungující na pojistném trhu

Cíl

Seznámit posluchače s činnostmi pojišťovny spojenými se spolupracujícími institucemi, zejména pojišťovací zprostředkovatelé (pojišťovací makléři, další kategorie zprostředkovatelů), samostatní likvidátoři pojistných událostí.

Výsledek učení

- Schopnost orientovat se na pojistném trhu z pohledu role jednotlivých subjektů z pohledu komerční pojišťovny.
- Schopnost vyhodnotit činnost pojišťovacích zprostředkovatelů, porozumět rozdílnému obsahu činnosti jednotlivých typů pojišťovacích zprostředkovatelů.

Obsah

Role pojišťovacích zprostředkovatelů na pojistném trhu, změny ve vývoji této role, význam samostatných likvidátorů pojistných událostí a jejich činnost a postupy.

Zdroje ke studiu

CZ.02.2.69/0.0/0.0/16_015/0002342 Rozvoj vzdělávací a dalších činností a podpora kvality na VŠE vPraze

PRŮVODCE STUDIEM

Ducháčková(2015): Pojištění a pojišťovnictví. Kapitola 12.3.

Způsob ověření znalostí studentem

Otázky zpřístupněné studentům v InSIS.

4. Produkty komerčních pojišťoven

Cíl

Seznámit posluchače se strukturou produktů, zejména koncipováním nových pojistných produktů v rámci činnosti komerční pojišťovny.

Výsledek učení

- Schopnost orientovat se v přístupech ke koncipování nových pojistných produktů z pohledu řešení pojistné potřeby a z pohledu požadavků pojišťovny.
- Schopnost vyhodnotit obsah pojistných produktů z hlediska jejich konstrukce a rozsahu krytých rizik na základě pojistných podmínek.

Obsah

Produktový management v komerční pojišťovně, pojistná potřeba, řízení produktu, přístupy k oceňování rizika.

Zdroje ke studiu

Ducháčková(2015): Pojištění a pojišťovnictví. Kapitola 11.

Cipra (2002). Kapitálová přiměřenost ve financích a solventnost v pojišťovnictví. Kapitola 11.3.

Způsob ověření znalostí studentem

Otázky zpřístupněné studentům v InSIS.

5. Jednotlivé oblasti činnosti pojišťovny

Cíl

Seznámit posluchače se celkovým zaměřením činnosti pojišťovny, a to pojistně technickou, obchodní, provozní, likvidace pojistných událostí a zábrannou činností.

Výsledek učení

- Schopnost porozumět komplexnímu rozměru činnosti pojišťovny a provázanosti jednotlivých oblastí činnosti pojišťovny.
- Schopnost vyhodnotit význam jednotlivých oblastí činnosti pojišťovny z pohledu provozování pojistných produktů.

Obsah

Pojistně technická činnost a její aspekty, obchodní činnost pojišťovny a její specifika, obsah provozní činnosti pojišťovny, přístupy k likvidaci pojistných událostí, role zábranné činnosti a její podoby.

Zdroje ke studiu

Ducháčková(2015): Pojištění a pojišťovnictví. Kapitola 6. a kap. 12.2.

Způsob ověření znalostí studentem

Otázky zpřístupněné studentům v InSIS.

6. Výdaje pojišťovny

Cíl

Seznámit posluchače se strukturou výdajů, klasifikací výdajů pojišťovny. Zaměřením zejména na výdaje spojené s výplatou pojistných plnění, výdaje na likvidaci pojistných událostí a výdaje na provize.

Výsledek učení

- Schopnost porozumět struktuře výdajů komerční pojišťovny.

CZ.02.2.69/0.0/0.0/16_015/0002342 Rozvoj vzdělávací a dalších činností a podpora kvality na VŠE vPraze

PRŮVODCE STUDIEM

- Schopnost porozumět přístupům pro stanovení velikosti pojistných plnění v rámci pojistných produktů.

Obsah

Výdaje na pojistná plnění, výdaje na pořízení pojistných smluv, správní náklady pojišťovny, obnosová pojištění, škodová pojištění, doplňkové formy pojištění.

Zdroje ke studiu

Ducháčková(2015): Pojištění a pojišťovnictví. Kapitola 4.

Způsob ověření znalostí studentem

Otázky zpřístupněné studentům v InSIS.

7. Příjmy pojišťovny

Cíl

Seznámit posluchače se se strukturou příjmů, se zaměřením zejména na příjmy z pojistného, principy stanovení pojistného zejména v neživotním pojištění.

Výsledek učení

- Schopnost porozumět struktuře příjmů komerční pojišťovny s důrazem na význam přijatého pojistného ve struktuře příjmů.
- Schopnost vyhodnotit postupy stanovení pojistného u vybraných typů neživotního pojištění s ohledem na specifika produktů a možnosti segmentace pojistného.

Obsah

Struktura příjmů, rozdílnost u životního a neživotního pojištění, přístupy ke stanovení pojistné v rámci neživotního pojištění, konkrétní přístupy, segmentace rizika pro účely stanovení pojistného, sazebníky pojistného.

Zdroje ke studiu

Ducháčková(2015): Pojištění a pojišťovnictví. Kapitola 5.

Cipra (

Způsob ověření znalostí studentem

Otázky zpřístupněné studentům v InSIS.

8. Rizika v činnosti pojišťovny

Cíl

Seznámit posluchače se specifiky podnikání v pojišťovnictví s ohledem na rizika a strukturu rizik pojistitelů s zaměřením se na pojistně technické riziko

Výsledek učení

- Schopnost chápat specifickou strukturu podnikatelských rizik a rozdílnost struktury pro životní a neživotní pojišťovny .
- Schopnost vyhodnotit činnost rozsah a důsledky realizace pojistně technického rizika pojišťovny z pohledu struktury pojistných produktů.

Obsah

Struktura podnikatelských rizik životní a neživotní pojišťovny, kreditní riziko, likviditní riziko, tržní riziko, operační riziko, pojistně technické riziko a jeho podoby.

Zdroje ke studiu

Ducháčková(2015): Pojištění a pojišťovnictví. Kapitola 9.1.

Vávrová (2014). Finanční řízení komerčních pojišťoven. Kapitola 2.1.

Způsob ověření znalostí studentem

Otázky zpřístupněné studentům v InSIS.

PRŮVODCE STUDIEM

9. Pojistně technické rezervy pojišťoven

Cíl

Seznámit posluchače se rolí technických rezerv pojišťoven v rámci hospodaření pojišťovny obecně a zejména s rolí jednotlivých druhů technických rezerv

Výsledek učení

- Schopnost orientovat se ve struktuře technických rezerv v rámci životního a v rámci neživotního pojištění.
- Schopnost vyhodnotit odpovídající strukturu a velikost technických rezerv, schopnost výpočtu velikosti technických rezerv na základě modelových příkladů.

Obsah

Přístupy k tvorbě technických rezerv, rezerva na nezasloužené pojistné, rezerva životního pojištění, rezerva na pojistná plnění nevyřízených pojistných událostí, rezerva RBNS, rezerva IBRN, rezerva na prémie a slevy, ostatní technické rezervy .

Zdroje ke studiu

Ducháčková(2015): Pojištění a pojišťovnictví. Kapitola 7.1, 7.2.

Vávrová (2014). Finanční řízení komerčních pojišťoven. Kapitola 4.1., 4.2.

Způsob ověření znalostí studentem

Otázky zpřístupněné studentům v InSIS.

10. Investování pojišťoven

Cíl

Seznámit posluchače se s rolí pojišťovny jako institucionálního investora, pravidly a zásadami investování pojišťoven.

Výsledek učení

- Schopnost orientovat se v možných přístupech i investování ze strany pojišťoven, zdrojích pro investování pojišťovny.
- Schopnost vyhodnotit investiční portfolio pojišťovny.

Obsah

Pojišťovna jako institucionální investor, zdroje pro investování pojišťovny, zásady investování pojišťoven, investiční nástroje.

Zdroje ke studiu

Ducháčková(2015): Pojištění a pojišťovnictví. Kapitola 7.4.

Vávrová (2014). Finanční řízení komerčních pojišťoven. Kapitola 4.3.

Způsob ověření znalostí studentem

Otázky zpřístupněné studentům v InSIS.

11. Zajištění

Cíl

Seznámit posluchače s významem zajištění z pohledu hospodaření pojišťovny, s možnými podobami zajištění a přístupy k jejich využití.

Výsledek učení

- Schopnost orientovat se v jednotlivých podobách zajištění.
- Schopnost vyhodnotit jaká podoba zajištění je vhodná pro konkrétní případy pojistného obchodu.

Obsah

Role zajištění v hospodaření pojišťovny, obligatorní a fakultativní zajištění, proporcionální a neproporcionální zajištění, alternativní nástroje zajištění.

CZ.02.2.69/0.0/0.0/16_015/0002342 Rozvoj vzdělávací a dalších činností a podpora kvality na VŠE vPraze

PRŮVODCE STUDIEM

Zdroje ke studiu

Ducháčková(2015): Pojištění a pojišťovnictví. Kapitola 8.3., 8.4.

Cípra (2004). Zajištění a přenos rizik v pojišťovnictví. Kapitola 9. a 11.

Způsob ověření znalostí studentem

Otázky zpřístupněné studentům v InSIS.

12. Solventnost pojišťovny

Cíl

Seznámit posluchače se s přístupy ke sledování solventnosti a zejména s metodikou Solvency II

Výsledek učení

- Schopnost orientovat ve filozofii sledování solventnosti, pochopit metodiku Solvency II.
- Schopnost vyhodnotit solventnost na základě výpočtu minimálního kapitálového požadavku a solventnostního kapitálového požadavku.

Obsah

Metodika Solvency II a její tři pilíře, obsah a zaměření jednotlivých pilířů, hodnocení solventnostního kapitálového požadavku, role technických rezerv v rámci hodnocení solventnosti, risk management pojišťovny.

Zdroje ke studiu

Ducháčková(2015): Pojištění a pojišťovnictví. Kapitola 9.3.

Vávrová (2014). Finanční řízení komerčních pojišťoven. Kapitola 2.6.

Způsob ověření znalostí studentem

Otázky zpřístupněné studentům v InSIS.

13. Hospodářský výsledek pojišťovny a finanční analýza pojišťovny

Cíl

Seznámit s celkovým pohledem na faktory ovlivňující hospodaření pojišťovny a ukazateli vhodnými pro hodnocení pojistitele v rámci finanční analýzy.

Výsledek učení

- Schopnost orientovat v ukazatelích finanční analýzy pojišťovny.
- Schopnost vyhodnotit pojišťovny na základě ukazatelů finanční analýzy.

Obsah

Specifika v hospodaření pojišťovny ve srovnání s jinými podnikatelskými subjekty, specifická struktura finančních ukazatelů, ukazatelé rentability, ukazatelé výkonnosti, ukazatelé specifické pro životní a neživotní pojištění.

Zdroje ke studiu

Ducháčková(2015): Pojištění a pojišťovnictví. Kapitola 9.2.

Vávrová (2014). Finanční řízení komerčních pojišťoven. Kapitola 5.2.

Způsob ověření znalostí studentem

Otázky zpřístupněné studentům v InSIS.

2. Literatura

Povinná:

DUCHÁČKOVÁ, E. Pojišťovnictví a pojištění. 1. vyd. Praha: VŠE, 2000. 118 s. ISBN 80-245-0023-X.

VÁVROVÁ, E. Finanční řízení komerčních pojišťoven. Praha: Grada Publishing, 2014. ISBN 978-80-247-4662-3.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

PRŮVODCE STUDIEM

CIPRA, T. Zajištění a přenos rizik v pojišťovnictví. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2004. 260 s. ISBN 80-247-0838-8.

Doplňková:

BŮHM, A. Ekonomika a řízení pojišťoven v podmínkách po vstupu České republiky do Evropské unie : (vybrané aspekty). Praha: ASPI, 2004. ISBN 80-7357-020-3.

CIPRA, T. Kapitálová přiměřenost ve financích a solventnost v pojišťovnictví. 1. vyd. Praha: Ekopress, 2002. 271 s. ISBN 80-86119-54-8.

3. Zakončení předmětu

Vypracování semestrální práce	20 %
Prezentace	20 %
Absolvování průběžného testu (testů)	60 %
Celkem	100 %